

Hallintovaliokunnalle

**KESKUSRIKOSPOLIISIN LAUSUNTO - KOMISSION TIEDONANTO
TOIMINTASUUNNITELMASTA KOSKIEN KOKONAISVALTAISTA EU:N TOIMINTAPOLITIIKkaa
RAHANPESUN JA TERRORISMIN RAHOITTAMISEN ESTÄMISESSÄ****Komission toimintasuunnitelma**

Keskusrikospoliisin näkee toimintasuunnitelmassa esitetyt kehityssuunnat kokonaisuutena myönteisinä ja kannatettavina. Keskusrikospoliisin toiminnan kannalta keskeisimmät tavoitteet ovat kansallisille rahanpesun selvittelykeskuksille tarkoitetun koordinointi- ja tukimekanismin perustaminen sekä Unionin tason rikosoikeudellisten säännösten täytäntöönpano ja tietojenvaihdon tehostaminen. Rahanpesun torjunnan sääntelyn jatkokehityksen kannalta on tärkeää huolehtia siitä, että sääntelystä ei kehity liian monitasoista (asetus, ns. minimidirektiivi, delegoitu säädös, kansalliset lait) ja siksi vaikeaselkoista.

Kansallisille rahanpesun selvittelykeskuksille tarkoitetun koordinointi- ja tukimekanismin perustaminen

Rahanpesun selvittelykeskusten toiminnan aikaisempaa parempi yhteensovittaminen sekä toimintamallien ja toimintamahdollisuuksien yhdenmukaistaminen nähdään hyvänä kehityssuuntana. Komission tiedonanto sisältää ja kuvaa tälle koordinaatio- ja tukimekanismille useita hieman erilaisia tavoitteita. Tavoitteena on sekä toimintamallien yhdenmukaistaminen (lomakkeet, riittävät IT järjestelmät, toimivaltuudet, FIU.net järjestelmän ylläpito) että operatiivisten tehtävien aikaisempaa tehokkaampi hoitaminen (rajat ylittävä analyysi, tiedonvaihdon tehostaminen, FIU.net). Keskusrikospoliisi pitää tärkeänä, että koordinaatio- ja tukimekanismia suunniteltaessa sen ensisijaisena tavoitteena on tukea rikosten ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä, mikä on rahanpesun selvittelykeskusten luonteenomaisin tehtävä.

Koordinointi- ja tukimekanismin sijoittaminen ei saa vaikuttaa heikentävästi selvittelykeskusten pääsyyn nykyisellä tavalla hallinnolliseen, rikostorjunnalliseen ja taloudelliseen tietoon. Mekanismin sijoittumisessa ja tehtävissä on tärkeää huomioida selvittelykeskusten operatiivinen itsenäisyys, samanaikaisesti kun toimintaa pyritään yhdenmukaistamaan. Keskusrikospoliisi ei näe luontevana vaihtoehtona toiminnon sijoittamista valvojan yhteyteen, mikä vaihtoehto on tiedonannossa tuotu esille. Nykyisellään omaksettuna rakenne, jossa selvittelykeskuksen toiminta on lähellä lainvalvontaviranomaisia, on nähty käytännössä toimivaksi ratkaisuksi.

Unionin tason rikosoikeudellisten säännösten täytäntöönpano ja tietojenvaihdon tehostaminen

Keskusrikospoliisi pitää tervetulleena tavoitteena tiivistää viranomaisten ja yksityisten sektorin toimijoiden välistä yhteistyötä ja toimintamallien luomista tähän työhön. Rahanpesun torjunnan olennainen osa on viranomaisten tiivis vuoropuhelu ilmoitusvelvollisten kanssa. Tiedonannon mukaan komissio harkitsee lausunnon (Opinion) pyytämistä Euroopan tietosuojaneuvostolta viranomaisen ja yksityisen sektorin henkilötietojen käsittelystä (tietojen luovuttaminen ja vaihtaminen) sekä EU-tasoisien ohjekirjan laatimista (Guidance). Keskusrikospoliisi on osaltaan juuri aloittamassa tällaista yhteistyömuotoa rahanpesulain mukaisten ilmoitusvelvollisten kanssa ja EU tason malli ja ohjekirja ovat omiaan tukemaan tämän toimintamallin edelleen kehittämistä kansallisesti sekä selkiyttämään henkilötietojen käsittelyn rajoja tässä yhteistyössä. Etenkin henkilötietojen käsittelylle ja tietosuojalle asetetut tiukat vaatimukset sekä tietojen luovuttamiselle rahanpesulaissa ja luottolaitoslaissa asetetut tiukat rajoitukset ovat tässä työssä keskeisiä haasteita.

Korkeariskiset kolmannet maat

Keskusrikospoliisilla ei ole lausuttavaa korkeariskisiä maita koskevan metodologian tai päivitetyn delegoidun asetuksen osalta. Keskusrikospoliisin käsityksen mukaan järjestelmä perustuu eri käsittelyvaiheiden jälkeen huolellisiin selvityksiin ja arviointiin siitä, täyttääkö maa riittäväällä tavalla sille rahanpesun torjunnassa asetetut vaatimukset.

Keskusrikospoliisin päällikkö

Robin Lardot

Rahanpesun selvittelykeskuksen
päällikön sijainen

Heikki Majamaa